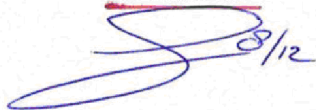




GRAAG 9 DECEMBER RETOUR IVM VERZENDEN AAN TWEEDE KAMER  
TER BESLISSING

Aan  
de minister

 8/12

nota

Aanbieding Outlook 2025 namens het Agentschap aan de  
Tweede Kamer

Generale Thesaurie  
Agentschap

Persoonsgegevens

**Datum**  
2 december 2024

**Notanummer**  
2024-0000551237

**Bijlagen**  
1. Kamerbrief 2024-550396  
2. Concept Outlook 2025  
3. Nota's AGT-559231

**Aanleiding**

Op vrijdag 13 december 2024 wordt de Outlook 2025 aan de Tweede Kamer aangeboden. Dit jaarbericht van het Agentschap wordt tegelijkertijd gepresenteerd aan zakenrelaties van het Agentschap gedurende het Outlook Event in de Koninklijke Schouwburg.

**Beslispunten**

- Gaat u akkoord met het aanbieden van de Outlook 2025 aan de Tweede Kamer? Indien u akkoord gaat, wordt u verzocht bijgevoegde Kamerbrief te ondertekenen.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota's en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve Openbaarmaking Nota's.

**Kernpunten**

- Centraal in de Outlook 2025 staat het financieringsplan voor 2025 dat u op 1 december jl. heeft goedgekeurd.
- Het primaire doel van de Outlook (zie bijlage<sup>1</sup>) is om internationale banken en investeerders te informeren over de verwachte ontwikkelingen rondom de Nederlandse overheidsfinanciën, financieringsbehoefte en economie voor het komende jaar. Daarnaast wordt in de Outlook teruggeblikt op de Nederlandse overheidsfinanciën, financieringsbehoefte en economie van het afgelopen jaar.
- Ook bevat de Outlook een overzicht van de Primary dealers en Commercial Paper Dealers voor 2025. U bent recent geïnformeerd over de definitieve selectie en gaf eerder al uw akkoord op de voorgenomen selectie (zie aangehecht).
- De Outlook 2025 wordt met uw akkoord op 13 december 2024 aangeboden aan de Tweede Kamer. In de aanbiedingsbrief wordt omschreven hoe de staatschuld het afgelopen jaar gefinancierd werd. Daarnaast wordt omschreven hoe het Agentschap de financieringsbehoefte voor het komende jaar gaat invullen.

<sup>1</sup> Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan de opmaak van de Outlook. De conceptversie in de bijlage bevat de meest recente inhoud, cijfers en statistieken maar wordt mogelijk gewijzigd als dit noodzakelijk wordt geacht. Streven is om enkel details te wijzigen en hoofdpunten ongewijzigd te laten.

*Communicatie*

Rondom het Outlookevenement geeft de Agent onder embargo interviews aan het Financieel Dagblad, Bloomberg, Reuters en Econstream Media. Eveneens wordt er aandacht besteed aan de Outlook via de FIN-socialkanalen.

*Politiek/bestuurlijke context*

Deze beslisnota, bijgevoegde eerdere nota's en de Outlook worden op 13 december aangeboden aan de Tweede Kamer. Daarnaast wordt de Outlook gepresenteerd tijdens het Outlook Event op 13 december.

**Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden**

De Outlook mag niet openbaar gemaakt worden voor vrijdag 13 december 16:15.

Doc nr.	Datum	Naam document	Lakgronden
1	4-10-2024	Nota-min - Selectie Primary Dealers 2025	Fin. eco. belang staat; Persoonsgegevens
2	20-11-2024	Nota-min - Dealerselectie 2025	Fin. eco. belang staat; Persoonsgegevens
3	27-11-2024	Nota-min - Financieringsplan 2025	Fin. eco. belang staat; Persoonsgegevens



DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK  
TER BESLISSING

Aan  
de minister

19/10

nota

Selectie Primary Dealers 2025

Agentschap

Persoonsgegevens

**Aanleiding**

Elk jaar benoemt het Agentschap een aantal financiële partijen tot Primary Dealer (PD) en Commercial Paper Dealer (CPD). Dit zijn de partijen die als dealers gaan optreden voor de financiering van de Nederlandse staatsschuld in 2025. Deze nota vraagt om uw mandaat betreffende de selectie van de dealers.

**Datum**

4 oktober 2024

**Notanummer**

2024-0000471961

**Bijlagen**

geen

**Beslispunten**

Graag uw mandaat om:

- Alle bestaande dealers opnieuw te selecteren (minus Nordea, zie toelichting);

Fin. eco. belang staat

Het verstrekte mandaat is onder voorbehoud dat:

- Uit het business plan voldoende toegevoegde waarde blijkt voor de Nederlandse staat;
- Uit het business plan blijkt dat de partij voldoende stabiel is;
- Uit ons *Know Your Customer* proces geen belemmerende informatie komt.

De deadline voor geïnteresseerde partijen om zich te melden is maandag 28 oktober. U wordt daarna geïnformeerd welke selectie uiteindelijk is gemaakt voor PD's en CPD's. Mochten zich partijen melden die niet onder het gegeven mandaat vallen, zal dit als beslissing aan u worden voorgelegd.

**Kernpunten**

- Het Agentschap selecteert jaarlijks de dealers voor het komende kalenderjaar. Het betreft twee categorieën:
  - o Primay Dealers (PD's) voor afname van Dutch State Loans (DSL's) en Dutch Treasury Certificates (DTC's) op de primaire markt; en
  - o Commercial Paper Dealers (CPD's) voor afname van commercial paper in euro's (ECP) en andere valuta's (vooral dollars) (USCP).
- Dealers zijn daarnaast verantwoordelijk voor het secundair handelen van de staatsschuld (ter bevordering van de liquiditeit) en het adviseren van het Agentschap.

Fin. eco. belang staat



Fin. eco. belang staat

### **Toelichting**

#### *Rol van dealers voor de Nederlandse staat*

Voor de financiering van de Nederlandse staatsschuld maakt het Agentschap gebruik van dealers, grote spelers op de financiële markt (voornamelijk internationale banken). Er zijn een aantal overwegingen waarom wereldwijd schuldagentschappen met dealers werken:

- Dealers hebben heel veel eindklanten, wat zowel in aantal als in geografische spreiding niet te bedienen is door een kleine organisatie als het Agentschap. Hiermee zijn de dealers als het ware onze tussenpersonen.
- Dealers hebben een intermediaire rol in het financiële stelsel, en kunnen daardoor efficiënt onze obligaties verspreiden. Ze hebben een grote balans en kunnen daardoor bij onze veilingen deze 'op hun boek nemen'.
- Tijdens een veiling bieden dealers op onze obligaties. Daardoor ontstaat competitie wat voor de Nederlandse staat een gunstigere prijs oplevert.
- Dealers zijn actief in alle segmenten van de financiële markt, niet alleen in Nederlandse staatsobligaties. Daardoor kunnen dealers ons van context en advies voorzien hoe de Nederlandse staat op marktontwikkelingen moet reageren.
- Dealers doen dit niet vrijwillig, ze ontvangen statuut door als dealer voor een AAA-overheid te werken, ze krijgen direct toegang tot onze veilingen en verdienen een kleine fee (gerelateerd aan hun afname in onze veilingen).

#### *Huidige dealergroep*

In 2024 zijn 13 partijen PD en 9 CPD (zie tabel 1 voor een overzicht) gecontracteerd. Dit zijn ook de partijen die in principe gevraagd worden om zich aan te melden voor 2025 als dealer. De selectie bestaat jaarlijks uit het insturen van een business plan waarin de dealer o.a. aangeeft op welke manier hij van toegevoegde waarde is voor de Nederlandse staat.

Vanuit het Agentschap is de voorkeur om door te gaan met de huidige groep dealers (minus Nordea, zie onder), omdat deze ervoor zorgen dat wij goede markttoegang hebben, dat onze staatsschuld door een brede groep investeerders wordt gekocht en ze voorzien ons van waardevolle marktfeedback en toegang tot investeerders. Dit is uiteraard afhankelijk van het business plan wat elke dealer instuurt, waarbij onze assumptie is dat de dealers door willen gaan als primary dealer van de Nederlandse Staat en dus een goed business plan insturen.

Tabel 1 – huidige dealergroep

PD's	CPD's	
	Euro	Dollar
ABN Amro	ABN Amro	Bank of America
Bank of America	Bank of America	Barclays
Barclays	Barclays	Citi
Citi	Bred Banque	JP Morgan
Goldman Sachs	Citi	Rabobank
HSBC	ING Bank	
Jefferies	JP Morgan	
JP Morgan	Natwest	
Natixis	Rabobank	
Natwest		
Nomura		
Nordea		
Rabobank		
13	9	5

Fin. eco. belang staat

Fin. eco. belang staat

*Communicatie*

De selectie wordt tijdens het Outlook 2025 Evenement op vrijdag 13 december openbaar gemaakt. Doorgaans is er vanuit de financiële media ook interesse voor een interview Persoonsgegevens

*Politiek/bestuurlijke context*  
n.v.t.

**Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden**

Gehele nota tot 13 december. Daarna de grijs gearceerde delen.



DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK  
TER INFORMATIE – GRAAG VRIJDAG 22 NOV RETOUR IVM INFORMEREN FINANCIËLE INSTELLINGEN

Aan  
de minister

21/11

→ Er ligt geen beslispunt voor?

Generale Thesaurie  
Agentschap

Persoonsgegevens

nota

Dealerselectie 2025

Datum  
20 november 2024

Notanummer  
2024-0000544748

**Aanleiding**

Bij het Outlook Event op 13 december 2024 presenteert het Agentschap de selectie van financiële instellingen die in 2025 als dealers op gaan treden voor de Nederlandse staat. Recent (19 oktober) gaf u het Agentschap uw mandaat betreffende de selectie van de dealers. In deze nota informeert het Agentschap u over de finale selectie van dealers in lijn met het mandaat.

**Kernpunten**

- In een eerdere nota gaf u het Agentschap uw mandaat ter selectie van alle bestaande dealers (minus Nordea) Fin. eco. belang staat  
Fin. eco. belang staat
- Uit de ingezonden business plannen en uit ons Know Your Customer proces zijn geen belemmerende punten naar voren gekomen op bovengenoemde partijen.
- Er hebben zich geen partijen gemeld die niet onder het gegeven mandaat vallen.
- Het Agentschap heeft daarom besloten om met de huidige dealers door te gaan in het komende jaar en voegt Société Generale en Morgan Stanley toe aan de groep dealers.
- Daarnaast heeft het Agentschap besloten om de European Commercial Paper (ECP)-contracten met Citi en NatWest Markets te beëindigen Fin. eco. belang staat  
Fin. eco. belang staat De bestaande Primary dealer-contracten van beide partijen en het US Commercial Paper (USCP)-contract van Citi worden wel voortgezet. Fin. eco. belang staat  
Fin. eco. belang staat

**Toelichting**

*Selectie van dealers voor 2025*

Op basis van de prestaties in 2024 en de businessplannen die zijn ingestuurd voor 2025 zijn de bestaande marktpartijen (minus Nordea) in de tabel 1 geselecteerd als Primary Dealer (PD) en/of Commercial Paper Dealer (CPD). De nieuwe partijen Morgan Stanley en Société Générale zijn toegevoegd Fin. eco. belang staat

Fin. eco. belang staat

<sup>1</sup> [AGT 471961- Mandaat dealerselectie 2025](#)



Tabel 1: Overzicht selectie PD, ECP en USCP Dealers 2025

PD's	CPD's ECP	USCP
ABN AMRO	ABN AMRO	Barclays
Bank of America	Bank of America	Citi
Barclays	Barclays	JP Morgan
Citi	Bred Banque	Rabobank
Goldman Sachs	ING Bank	
HSBC	JP Morgan	
Jefferies	Rabobank	
JP Morgan		
Natixis		
NatWest Markets		
Nomura		
Rabobank		
NIEUW - Morgan Stanley		
NIEUW - Société Générale		
14	7	4

Fin. eco. belang staat

Beëindiging PD-contract Nordea

Zoals eerder toegelicht in de beslisnota aangaande de dealerselectie 2025, neemt het Agentschap eind 2024 in goed overleg afscheid van Nordea als Primary Dealer.<sup>2</sup>

Fin. eco. belang staat

Fin. eco. belang staat

Beëindiging ECP-contracten Citi en Natwest Markets

Het Agentschap heeft besloten om de ECP-contracten met Citi en Natwest te beëindigen,

Fin. eco. belang staat

Fin. eco. belang staat

Fin. eco. belang staat

Daarnaast is besloten om het

ECP-contract met Natwest Markets per 1 januari 2025 te beëindigen. De contracten voor het PD-schap van beide partijen worden wel verlengd, evenals het bestaande USCP-contract van Citi.

<sup>2</sup> [AGT 471961- Mandaat dealerselectie 2025](#)

Fin. eco. belang staat

*Communicatie*

De selectie wordt tijdens het Outlook Event op vrijdag 13 december 2024 gepresenteerd en openbaar gemaakt. Doorgaans is er vanuit de financiële media ook interesse voor een interview Persoonsgegevens

*Politiek/bestuurlijke context*

N.v.t.

**Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden**

Gehele nota tot en met 13 december 2024. Tabel 2 en Fin. eco. belang staat

Fin. eco. belang staat mogen ook na deze datum niet openbaar gemaakt worden, omdat dit marktgevoelige en (bedrijfs)vertrouwelijke informatie betreft.



ALS MOGELIJK REACTIE OP 29 NOVEMBER MAAR UITERLIJK 2 DECEMBER I.V.M. VOORBEREIDEN  
OUTLOOK EVENT EN KAMERBRIEF

Generale Thesaurie  
Agentschap

TER BESLISSING

Aan  
de minister

*[Handwritten signature]* 1/12

*Helder, dank!*

nota

Beslisnota financieringsplan 2025

Persoonsgegevens

Datum  
27 november 2024  
Notanummer  
2024-0000531195

**Aanleiding**

Jaarlijks presenteert het Agentschap het financieringsplan voor de Nederlandse staat tijdens het Outlook evenement, dit jaar op 13 december, in het bijzijn van investeerders.

*[Handwritten mark]*

**Beslispunten**

Gaat u akkoord met het voorgestelde financieringsplan voor 2025?

**Kernpunten**

- Voor 2025 is de inschatting dat we een forse financieringsbehoefte hebben, 105 miljard euro, deels door aflopende obligaties maar ook doordat de begroting veel uitgaven uit eerdere jaren bevat.
- Financiering aantrekken heeft een prijs (i.e. rente), waardoor we ons zo krap mogelijk willen financieren.
- Door de inherente onzekerheid in de raming van het kastekort en de historische tendens om minder uit te geven dan verwacht, bouwen we met het voorgestelde financieringsplan ruimte in om neerwaarts af te wijken.
- Het is voor Nederland van belang om zo helder mogelijk naar de markt te communiceren. Onze inschatting is dat de onzekerheid in de financieringsbehoefte het beste met kortlopende financiering ('in de geldmarkt') kan worden opgevangen. Hierdoor hoeven we onze vraag naar langlopende financiering ('in de kapitaalmarkt') van 40 miljard euro in principe niet te wijzigen in 2025.

**Toelichting**

*Opbouw financieringsbehoefte*

- De financieringsbehoefte is het bedrag wat de Nederlandse staat in een jaar leent om het verschil tussen inkomsten en uitgaven te financieren. Daarnaast leent de staat om aflopende obligaties te herfinancieren.

Verwachte financieringsbehoefte	Bedrag (€ miljard)
Aflossing kapitaalmarktobligatie 2025	19,9
Aflossing geldmarkt stand ultimo 2024	36,1
Kastekort obv BBL-raming	49,0*
<b>Totale financieringsbehoefte</b>	<b>105</b>

\*Hiervan is 14,2 miljard euro de lening aan TenneT voor 2025

- Het kastekort is op basis van de ramingen van de afdeling Begrotingsbeleid (DGRB) opgesteld. Dit is de som van o.a. de departementale begrotingen, waardoor deze raming gevoelig is voor zowel onderuitputting als nieuw beleid.



Dit maakt de raming inherent volatiel gedurende het jaar. De afgelopen jaren is de tendens dat er minder wordt uitgegeven dan initieel verwacht, waardoor de financieringsbehoefte lager uitkomt.

- Elk jaar publiceert het Agentschap in december een outlookraming voor het volgende jaar, en gedurende het jaar volgt elk kwartaal een update. De afgelopen jaren blijkt dat vooral het kassaldo (fors) neerwaarts werd bijgesteld door onderuitputting en kasschuiven (zie annex 1 voor een overzicht van de outlook en de realisatie per jaar).
- Dit is lastig vanuit het perspectief van de financiering van de staatsschuld, omdat we dan in het begin van het jaar al een pad zijn ingeslagen qua totale financiering. Gedurende het jaar wordt dan duidelijk dat er teveel geld opgehaald is vanuit de markt. Voor het Agentschap betekent dit dat er in de tweede helft van het jaar veel minder geld nodig is om de staatsschuld te financieren, waardoor we minder vaak actief zijn in de markt.
- Investeerders in staatsobligaties verwachten daarentegen een constante en hogere vraag naar financiering gedurende het jaar, omdat het Agentschap deze vooraf heeft aangekondigd. Omdat er minder geplande veilingmomenten in de tweede helft van het jaar zijn, heeft het een impact als daarin wordt gesneden.
- De werking van vraag en aanbod zorgt ervoor dat de prijs van een staatsobligatie daalt als er een groter aanbod komt. Een lagere prijs betekent een hogere rente. Bij aankondiging van een hoge financieringsbehoefte stijgt daarom de rente en daalt pas weer als de financieringsbehoefte naar beneden wordt bijgesteld. Echter, op het moment dat de rente op staatsleningen weer zou afnemen heeft het Agentschap al een groot deel van de behoefte gefinancierd. De financiering uit het eerste gedeelte van het jaar is dan al gedaan tegen de hogere rente. Het aankondigen van een te hoge financieringsbehoefte zorgt ervoor dat de Staat wel het nadeel ondervindt van de hogere rentes aan het begin van het jaar.
- Daarnaast kan het betekenen dat we met veel overmatig saldo zitten, wat ook weer uitgezet moet worden. Deze uitzettingen zijn nodig omdat het aanhouden van saldo leidt tot hogere kosten. Het niet uitgezette schatkistsaldo wordt aangehouden bij DNB en kent een rentevergoeding die lager is dan de marktrente. Om deze kosten te beperken wordt geld uitgeleend op de geldmarkt. Tot in hoeverre dit mogelijk is hangt af van het maximale gewenste risico (AGT is daarin conservatief), de vraag naar geld op de financiële markt en het gewenste renteniveau. Kort gezegd; het overmatig financieren van de staatsschuld zorgt onnodig voor extra kosten.

#### *Verdeling financieringsbehoefte*

- Om te zorgen dat de Nederlandse staat elke dag aan haar verplichtingen voldoet, maakt het Agentschap gebruik van obligaties met een korte looptijd tot één jaar (de geldmarkt) en looptijden langer dan één jaar (de kapitaalmarkt). Daarbij wordt de geldmarkt flexibel ingezet om schommelingen in de verwachte financieringsbehoefte op te vangen. Dit is ook hoe we naar buiten toe communiceren.
- Voor 2025 stelt het Agentschap voor om 40 miljard euro op de kapitaalmarkt te financieren. Dit is opgebouwd uit de volgende specifieke obligaties:

<b>Uitgifte DSL (= Dutch State Loan)</b>	<b>Bedrag (€ miljard)</b>
Nieuwe 10 jaars DSL 2035 (via Dutch Direct Auction, ofwel DDA)	12
Nieuwe DSL (via DDA) met looptijd >= 15 jaar	5
Heropening van een groene obligatie	2-4
Heropening DSL jan 2054	2
DSL – nader te bepalen	17-19



<b>Totale kapitaalmarktfinanciering</b>	<b>40</b>
---	-----------

- |                        |
|------------------------|
| Fin. eco. belang staat |
|------------------------|

Fin. eco. belang staat	Tegelijkertijd is de kans aanwezig dat de overall financieringsbehoefte fors lager zal uitvallen door onderuitputting. Dit patroon hebben we ook de laatste jaren gezien. Dit betekent in de praktijk dat we minder kortlopende obligaties uitgeven als blijkt dat we minder financiering hoeven aan te trekken.
------------------------	--

- |                        |
|------------------------|
| Fin. eco. belang staat |
|------------------------|

#### *Uitgangspunten financieringsbeleid*

- Het Agentschap hanteert een tweetal uitgangspunten op het gebied van renterisico waarbinnen de schuldfinanciering wordt uitgevoerd. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld om te kunnen voldoen aan het wettelijk vastgelegde beleidsdoel: *de staatschuld financieren tegen zo laag mogelijke kosten en onder een acceptabel risico voor de begroting*.<sup>1</sup>
- Ten eerste is dit een minimale looptijd van de schuldportefeuille van 8 jaar aan het einde van het jaar. Daarnaast mag niet meer dan 25% van de portefeuille aflopen in de volgende 12 maanden, omdat dit het bedrag is waarvan de rente opnieuw moet worden vastgezet tegen het op dat moment geldende tarief in de markt. Dit is het zogenoemde Rente Risico Bedrag (RRB).
- |                        |
|------------------------|
| Fin. eco. belang staat |
|------------------------|
- Daarnaast heeft het Agentschap de volgende kernwaarden geformuleerd, o.a. in lijn met internationale *best practices*, om schuldfinanciering tegen zo laag mogelijke kosten en acceptabel risico voor de begroting uit te voeren:
  - o Transparantie (helder communiceren zodat de buitenwereld weet waar we mee bezig zijn)
  - o Liquiditeit (minimale omvang van obligaties komt verhandelbaarheid ten goed)
  - o Consistentie (elk jaar is de financiering op dezelfde wijze opgebouwd, de markt weet dat we geen gekke dingen doen)
- Daarnaast is de laatste jaren flexibiliteit steeds belangrijker geworden. Dit is zowel voor het Agentschap van belang om bijvoorbeeld in te spelen op een aanpassing van de financieringsbehoefte, als voor de financiële markt omdat we de behoefte voor bijvoorbeeld specifieke obligaties gedurende het jaar mee kunnen nemen in onze overwegingen.
- In lijn met deze uitgangspunten is het Agentschap voornemens om voor 2025 de externe communicatie iets aan te passen: waar we voorheen alleen de totale financieringsbehoefte extern communiceerden, willen we voor dit jaar ook het beroep op de kapitaalmarkt communiceren en met enige mate van onzekerheid het beroep op de geldmarkt. Op die manier gebruiken we naar buiten toe één raming voor het kassaldo, maar committeren we ons nog niet

<sup>1</sup> Dit beleidsdoel is wettelijk vastgelegd in artikel 11 Financiering Staatsschuld van Hoofdstuk IX van de Rijksbegroting (Financiën en Nationale Schuld).

aan het ophalen van de financiering gelijk aan het begin van het jaar. Dit creëert gedurende het jaar flexibiliteit om neerwaarts af te wijken of, indien nodig, alsnog op te schalen.

*Communicatie*

- Het financieringsplan en de outlook 2025 worden op vrijdag 13 december gepresenteerd door P-gv. hierbij is ook pers aanwezig. Daarnaast opent u het evenement.
- Tegelijkertijd zal er een brief met de outlook publicatie naar de Tweede Kamer worden gestuurd. P-gv. geeft rondom de outlook meerdere interviews, o.a. met FD en Reuters. De directie communicatie is hierbij betrokken.
- Het Agentschap hanteert de volgende externe communicatielijnen.
  - o For 2025 our funding plan allows for 105 bn issuances.
  - o DSTA's outlook 2025 will present a call on the capital market of around 40 billion euros.
  - o Based on our current estimates, we foresee a maximum size of the call on the money market ultimo 2025 of 65 billion euros.
  - o Given the inherent uncertainty in our overall funding need, we use the money market in a flexible way. As a result, we will be able to ensure stability in the communicated call on the capital market.
  - o Our funding plan will be updated on a quarterly basis.
  - o Downward revisions in the funding plan are more likely in a historical perspective, given the way the estimate is constructed. Therefore, we will gradually build-up the call on the money market, allowing for a downward revision in the funding plan during the year. This way, we limit the possibility that an auction will be cancelled or that the DSTA holds a large cash balance.

*Politiek/bestuurlijke context*

Voor het opstellen van het financieringsplan wordt gebruikt gemaakt van ramingen van het kasaldo. Er is een expertgroep ingesteld om de kwaliteit van de raming te verbeteren. Gebaseerd op het verleden is de verwachting er vanuit de Tweede Kamer en de media geen aandacht zal zijn voor het financieringsplan.

**Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden**

Gehele nota tot aan de outlook.

**Bijlage**

*Aankondiging bij outlook vs realisatie op jaareinde*

Uit onderstaande tabel blijkt dat we in nagenoeg alle jaren bij de outlook een te hoge financieringsbehoefte aankondigen. De twee jaren (hieronder rood gemarkeerd) waarin de realisatie boven de outlook lag, zijn verklaarbaar (corona en redding banken).

De realisatie is opgebouwd uit de som van de kapitaalmarkt en geldmarkt (Dutch Treasury Certificates (DTC), Euro Commercial Paper (ECP) en US Commercial Paper (USCP)). Alle bedragen zijn nominaal. Er is niet gecorrigeerd voor events gedurende het jaar (zoals in 2024 de lening aan TenneT).

Jaar	Outlook	Realisatie	Delta
2025	105,0		
2024	75,7	75,4*	-0,3
2023	101,5	79,4	-22,1
2022	74,5	71,2	-3,3
2021	95,6	84,2	-11,4

2020	42,0	95,0	53,0
2019	43,3	38,1	5,2
2018	53,5	45,5	8,0
2017	59,4	50,3	9,1
2016	78,8	43,2	35,6
2015	94,4	61,5	32,9
2014	93,7	76,8	46,9
2013	90,3	77,9	42,5
2012	99,6	100,1	0,5
2011	117,1	114,4	2,7
2010	116,9	105,2	11,7
2009	110,3	105,7	4,6
2008	44,4	113,3	68,9

*\*Raming voor jaareinde, stand half november*